

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen besøkte Notodden ungdomsskole 8.mai 2017. Han fikk møte elever og lærere ved skolen og bidro ellers i arrangementet som var knyttet til frigjøringsdagen. I juni hadde han denne kronikken i Telemarksavisa.

Verdensarven til nye generasjoner

Av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen (H)

Industriarven til Rjukan og Notodden har satt dype spor i fylket vårt, men vi må sørge for at den også lever videre blant dagens unge. Derfor er det veldig bra at barna lærer om verdensarven i skolen.

Er det noe vi telemarkinger er stolte av, så er det vår industrihistorie. Det var en stor dag da Verdensarvkomiteen skrev Rjukan-Notodden industriarv inn på Unescos eksklusive verdensarvliste for snaue to år siden. Nå er dette en felles arv for hele menneskeheten.

Arven fra Rjukan og Notodden er tuftet på en god idé og masse hardt arbeid som la grunnlaget for industrieventyret Hydro. Det som skjedde på Notodden og Rjukan var med på endre landet vårt fra et landbruksamfunn til en industrinasjon. Det var her det moderne Norge ble skapt.

Derfor er det flott at dagens og fremtidens unge får lære om arven vår. Det er et ansvar fylket tar alvorlig. Målet er at barn og unge i verdensarvområdet skal kjenne til historien.

Tidligere denne måneden besøkte jeg klasse 8 C på Notodden ungdomsskole. Der fikk jeg se hvordan skolene i jobber med verdensarven. Åttendetrinnet har jobbet med verdensarv og verdensarvbyen Notodden i tekst, bilder og film i flere uker. Verdensarven er relevant i historie, norsk og realfag – ja, den kan brukes i veldig mange fag og områder i skolen. Det å ta tak i noe lokalt, som elevene ser hver eneste dag, er både bra og viktig. Det kan gjøre innholdet i skolehverdagen mer interessant og relevant for den enkelte.

Regjeringen har fått bred støtte fra Stortinget for å fornye skolens innhold. Vi skal fornye læreplanene, men vi bygger videre på Kunnskapsløftet. Da det ble innført av Høyres Kristin Clemet, førte det med seg et oppmerksomhetsskifte i skolen. Lærerne, elevene, foreldrene, kommunene og politikerne snakker nå om hva våre barn skal ha med seg av kunnskap når de er ferdig med 10.klasse. Kunnskapsløftet vektlegger hva elevene skal mestre i stedet for hvordan lærerne skal undervise.

Fagfornyelsen skal sikre tydeligere prioriteringer i læreplanene. De må legge bedre til rette for at elevene kan fordype seg og få en god forståelse av det de lærer - det vi kaller dybdeløring.

Læreplanene skal fremdeles ha kompetansemål, og de grunnleggende ferdighetene skal ivaretas og tydeliggjøres. Samtidig skal skolefagene få mer relevant innhold, og sammenhengen mellom fagene skal bli bedre.

Men lærernes faglige frihet til å legge opp undervisningen slik de mener er best, basert på forskning og erfaring, ligger fast. Og den friheten bør brukes – blant annet til å ta det lokale inn i skolehverdagen.

Jeg tror mange skoler kan lære av hvordan Vinje, Tinn og Notodden jobber med å utnytte sin egen historie i undervisningen. Lærerplanene åpner for dette, og lærere og skoleeiere har rom til å være kreative. Og vi vet at det nære er noe elevene synes er interessant og at det kan bidra til mer læring. Elevene jeg møtte på Notodden liker at verdensarven har blitt en enda viktigere del av undervisningen. De ser at dette er noe som angår dem. De får opp øynene for den arven som omkranser dem, og kan fordype seg i egen by.

For å få det til må lærerne ha kompetanse, og på Notodden ungdomsskole er alle lærerne kurset i verdensarv. Og snart utvider skolen dette tilbudet ved å lage valgfag Jernbaneminner for 10.klassingene, om Tinnosbanen. Også her utnytter skolen de muligheter som er i lærerplanene – de knytter historien om Tinnosbanen til valgfaget «levende kulturarv». Her skal elevene både utforske historien selv og formidle det de finner til andre.

Det at dagens unge får skikkelig kunnskap om Telemark sin unike industriarv gjør at de blir ambassadører for vår historie. Det sikrer at fremtidige generasjoner skjønner hvor viktig det som skjedde på Rjukan og Notodden var for oss alle. Historien sier noe om hvem vi var, men den sier også noe om hvem vi er. Det er det viktig at skolen bidrar til.